

6. ПОШУКИ ОБДАРОВАНOSTI

Марія Михайлівна Білянська,
докторка педагогічних наук,
доцентка, завідувачка кафедри професійної освіти
в сфері технологій та дизайну Київського
національного університету технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0001-6916-8993>

Володимир Володимирович Тименко,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти Київського національного
університету технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0001-6489-3352>

УДК 37.013:005.336.2(063)

DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-2\(89\)-83-89](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-2(89)-83-89)

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ТІЛЕСНО КІНЕСТЕТИЧНОЇ ЗДІБНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ДИЗАЙН-ОСВІТИ

Анотація.

У статті розв'язано проблему професійного спрямування фізичного виховання в закладах дизайн-освіти. Визначено структуру педагогічної компетентності викладача фізичного виховання, до якої зараховано інноваційні компоненти: педагогічний коучинг, психомоторику, енергопотенціал. Викладачам пропонується застосування проєктно-творчої самодіяльності (педагогічного дизайну), у результаті чого студенти зорієнтовуються на вибір спортивної тематики для дипломних робіт. Обґрунтовується доцільність рекламування для студентів вибіркових навчальних дисциплін з фізичного виховання: «Фітнес-аеробіка», «Художня гімнастика» тощо.

Ключові слова: педагогічна компетентність; педагогічний дизайн; технологія проєктної самодіяльності.

Аналіз останніх досліджень у галузі професійно-педагогічної підготовки засвідчує, що більшість з них зосереджена на пошуках нових освітніх технологій підготовки фахівців мистецького, гуманітарного, технічного, фізико-математичного та природничого профілів. Проте фахова підготовка і післядипломна освіта викладачів фізичного виховання, футбольних тренерів ґрунтуються на традиційних технологіях професійної підготовки з їх зорієнтованістю насамперед на психофізіологічній складовій спортивного ества (сила, швидкість, ігрова майстерність) без належного врахування педагогічних ком-

петентностей, естетичних чинників спортивної освіти та без урахування тілесно-кінестетичної здібності учнівської молоді. Загальна проблема фізичного виховання в закладах вищої освіти – це недостатнє врахування потреб студентів в особистісно-ціннісних і професійно-адаптивних видах спортивної діяльності, які сприяють розвитку їхнього духовного потенціалу.

Наприклад, невикористаною залишається потенційна можливість для професійного спрямування фізкультурного виховання студентів у закладах вищої дизайн-освіти, оскільки спорт – це також особливий вид мистецтва,

де майстерність виявляється в архітектоніці (пластичній будові) людського тіла. Фізкультура в закладах спеціалізованої освіти ще не стала джерелом розвитку духовної, екзистенційної здібності майбутніх дизайнерів і художників декоративно-ужиткового мистецтва (етнодизайнерів).

Конструктивні особливості тіла відображаються майбутніми дизайнерами й етнодизайнерами (художниками декоративно-ужиткового мистецтва) в рисунках на заняттях з дисципліни «Пластична анатомія». Проте викладачі рисунка не часто пропонують майбутнім дизайнерам і художникам декоративно-ужиткового мистецтва відображати естетично досконалу пластику тіла футболістів і футболісток, карколомні ігрові ситуації на футбольному полі.

Водночас пластика футбольної гри як універсального засобу композиційної виразності має місце у творчості відомих художників. «Живописний реалізм футболіста» – це звернення Казимира Малевича до теми футболу (рис. 1а). Футбол став одним із перших сюжетів у його новому циклі супрематизму. «Футбол у світлі ліхтарів» – це твір французького художника Ніколя де Сталія фон Гольштейна (рис. 1б). Авангардний стиль виконання викликає асоціацію з тибетськими мандалами з кольорового піску, але не в гармонійній структурі Всесвіту, а хаотичному пробудженому футболом енергопотенціалі стадіону і віртуозних рухів футболістів.

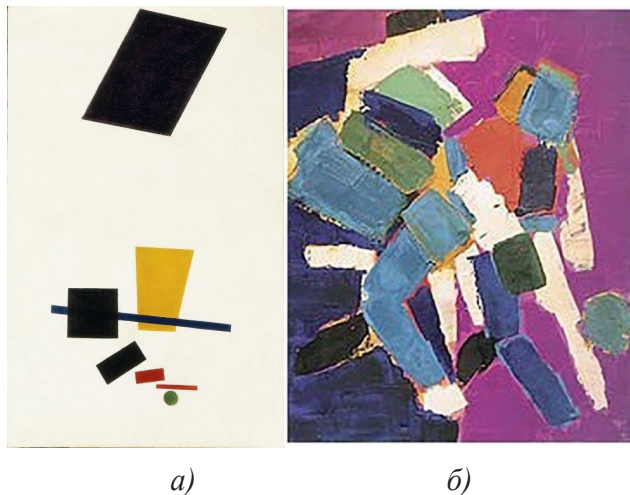

Рис. 1. «Живописний реалізм футболіста» Казимира Малевича (а); «Футбол у світлі ліхтарів» Ніколя де Сталія фон Гольштейна (б)

Пристрасний футбольний уболівальник Пабло Пікассо багато разів звертався до теми футболу в графіці та скульптурі. «Гравець у футбол» Пабло Пікассо створив у 1905 р., у віці 24-х років (рис. 2).

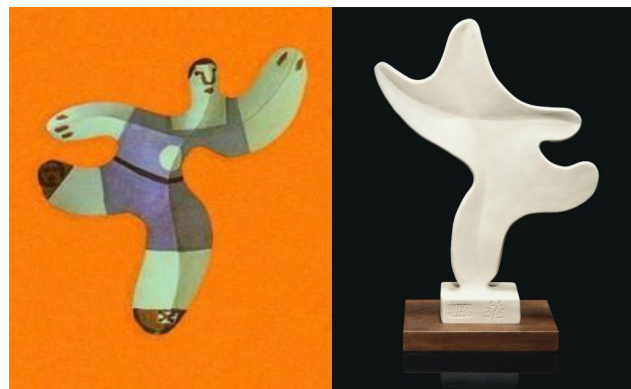

Рис. 2. «Гравець у футбол» (графіка). «Футболіст» (тиражна скульптура), П. Пікассо

Одна з копій тиражної скульптури «Футболіст» П. Пікассо займає сьогодні центральне місце в експозиції Національного музею футболу в Манчестері.

У творах художників універсальним засобом художньої виразності є пластика. Саме вона простежується у футбольній тактиці гравчинь. Так, тренери жіночих команд звертають увагу на особливості стратегії і тактики жіночого футболу. У футболісток менша швидкість. Футбольні гравчині більше дбають про те, щоб виглядати красиво і на футбольному полі, виходять на матч з макіяжем. Вони намагаються бути технічними, аніж футболісти-чоловіки, прагнуть лишатися в грі «жіночними». Їхні рухові дії зумовлені естетичним задоволенням, а не прагненням досягти результату. І цей «жіночий стиль» футбольних змагань своєю стратегією і тактикою наблизений до пластики танцювального мистецтва.

Варто також звернути увагу майбутніх тренерів футболу на історичні особливості української футбольної гри. У 1937–1939 рр., спершу в Перемишлі, а потім у Львові періодично видавався український спортивний часопис «Змаг», що нині зберігається у Бібліотеці ім. В. Стефаника. За матеріалами цього унікального часопису було видано книгу «Копаний м'яч. Коротка історія українського футболу в Галичині 1909–1944» [1]. Нами виокремлено цікаві епізоди книги. Українці грали у вишиванках. Футбол тоді називали «копаний м'ячем», команди – «дружинами», гравців – «грачами». Гра «Копаний м'яч» спершу нагадувала суміш регбі й футболу. Чемпіонати мали назву – «мистецтво». Переможець чемпіонату називався не інакше як мистцем.

Відтак, викладач фізичного виховання і майбутній тренер футболу мають володіти готовністю до застосування сукупності педагогічних компетентностей у закладах вищої освіти, а зокрема – дизайн-освіти. На нашу думку, у закладах професійної дизайн-освіти фахово зорієнтованою може бути вибірково навчальна дисципліна «Арт-футбол» з історією, теорією і практикою цієї унікальної гри.

Поки що бракує системних (цілісних) досліджень, що стосуються технологій застосування педагогічних компетентностей викладачами фізичного виховання і тренерів з футболу у закладах спеціалізованої освіти (мистецької, спортивної) з урахуванням кваліфікаційної спрямованості їхніх випускників, зокрема застосування естетичної компетентності, що зорієнтована на розвиток здібності духовної (екзистенційної).

Мистецька та спортивна спеціалізована освіта необхідні для осіб, які є обдарованими емоційним (художньо-образним) інтелектом. Мистецька освіта передбачає розвиток спеціальних здібностей, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій та спрямована на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості й отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва. Спортивна освіта передбачає формування та розвиток індивідуальних здібностей особи, поглиблене оволодіння спеціалізацією в обраному виді спорту.

Є підстави вважати, що види спеціалізованої освіти у взаємодоповненні утворюють якісно новий освітній напрям – дизайн-освітній. Дизайн-освіта – це комплексна міждисциплінарна проектно-художня діяльність, яка синтезує в собі елементи наукових, технічних і гуманітарних знань, інженерного конструювання та художнього мислення. Центральною проблемою дизайну є створення предметного світу, естетично оцінюваного як співмірного, гармонійного, цілісного [2].

Методика навчання дизайну містить три основні методи:

- словесний метод (мовленнєво-вербальне проектування), що полягає у формулюванні проектно-творчої ідеї щодо педагогічного супроводу розвитку тілесно-кінестетичної здібності студентів закладів дизайн-освіти;

- ілюстративний метод (художньо-графічне й електронно-графічне проектування), зорієнтований на розроблення дизайнерської пропозиції педагогічного супроводу розвитку тілесно-кінестетичної здібності студентів закладів дизайн-освіти;

- практичний, предметно-маніпулятивний метод (пошукове макетування), що передбачає конструювання виробничого зразка дизайн-продукції чи розроблення моделі педагогічного супроводу розвитку тілесно-кінестетичної здібності студентів закладів дизайн-освіти.

Викладач повинен мати уявлення про синтез зазначених методів фізичного виховання закладів вищої дизайн-освіти. Уточнимо формулювання поняття «професійна компетентність викладача фізичного виховання закладів вищої дизайн-освіти» – це комплекс навчально-виховного, науково-методичного, фізкультурно-оздоровчого, спортивно-масового, організаційно-управлінського видів професійно-педагогічної діяльності і проектно-творчої (дизайнерсько-

творчої) самодіяльності, що спрямована на культурну та професійну самореалізацію в закладах вищої дизайн-освіти (рис. 3).

Рис. 3. Традиційні види професійно-педагогічної діяльності викладача фізичного виховання закладів вищої освіти

На рисунку подано традиційні види професійно-педагогічної діяльності викладача фізичного виховання. Вони зовнішньо-орієнтовані, позбавлені можливості вибору чи розроблення особистісно-ціннісних проектних технологій (дизайн-технологій) з урахуванням кваліфікаційно-професійної спрямованості закладу вищої освіти, де працює викладач фізичного виховання.

Важливо виокремити внутрішньо зорієнтовану проектно-творчу (дизайн-творчу) самодіяльність у професійно-педагогічній діяльності викладача фізичного виховання закладів вищої дизайн-освіти. Використання поняття «проектно-творча (дизайн-творча) самодіяльність викладача фізичного виховання» зумовлене педагогічним дизайном (навчальним дизайном, ID-Instructional Design) або, інакше кажучи, проектуванням навчальних систем (ISD – Instructional System Design) – практикою системного проектування, розроблення і впровадження навчальної продукції (цифрової та матеріальної) з метою привабливого, комфортного, інформаційно й технологічно збалансованого, креативного набуття компетентностей учасниками навчального процесу [3].

Аналіз численних публікацій щодо проблеми технологізації навчання показав, що у вітчизняній педагогіці ще недостатньо досліджень, у яких розглянуто теоретичні засади проектування педагогічних технологій (педагогічного дизайну). У теорії «множинного інтелекту» Х. Гарднера нами виокремлено тілесно-кінестетичну здібність, просторову та натуралістичну [4] як суміжні. Якщо вони в синтезі притаманні особі від народження, то можна очікувати, що така особа у взаємодії з довкіллям виявить їх пластикою

тіла, просторовими (архітектонічними) мистецтвами, що є дотичними до культури фізичної, матеріально-художньої, екологічної. Потрійність цих здібностей виявляється в практично зорієнтованому лідерському інтелекті.

Саме такий «множинний інтелект» достатній і необхідний дизайнерам, художникам декоративно-прикладного мистецтва, зокрема спортсменам. Так, візуально-просторовий інтелект забезпечує розуміння картин та образів, передбачає здатність точно уявляти навколишній світ і відтворювати власні зорові враження. Візуально-просторовий інтелект розвивається завдяки загостреному сенсомоторному сприйманню вражень довкілля. Художник, скульптор, архітектор, садівник, картограф, інженер і художник-оформлювач – усі вони переносять свої уявні образи на створювані та змінювані ними предмети. Зорове сприймання комбінується з попереднім знанням, досвідом, емоціями та образами, що дає змогу створювати нове бачення для інших. Майбутні здобувачі спортивної та мистецької спеціалізованої освіти мають володіти розвиненим просторовим інтелектом, здатні тонко сприймати кольори, лінії, форми, простір і взаємозв'язок, наявний між цими елементами цілісної картини світу.

Ми поділяємо думку А. Чорноштана стосовно того, що проєктувальний компонент у структурі педагогічної компетентності викладача фізичного виховання буде сприяти розв'язанню професійно-педагогічних завдань на вищому рівні професійної діяльності – проєктно-творчому [5].

Види професійно-педагогічної діяльності зумовлюють набуття фахівцями фізичного виховання відповідних компетентностей. Структура професійної компетентності майбутнього викладача фізичного виховання охоплює комплекс таких компонентів:

– теоретичного (сформованість системних психолого-педагогічних, медико-біологічних знань та фундаментальних і прикладних знань з теорії та історії фізичної культури й спорту);

– методичного (оволодіння сучасними особистісно зорієнтованими методиками фізичного розвитку студентів);

– коучинг-компонента (здатність до організації особистісно ціннісних форм занять фізичною культурою з різними контингентами студентів, зокрема зі студентами закладів вищої дизайн-освіти);

– психомоторного, що полягає в оволодінні технікою виконання фізичних вправ різного рівня складності й рухової структури (на рівні нормативних програмних вимог);

– енергопотенціального, що забезпечує повноцінне виявлення особистісного енергопотенціалу майбутніх дизайнерів та етнодизайнерів на проєктно-творчому (дизайн-творчому) рівні (рис. 4).

Рис. 4. Структура педагогічних компетентностей майбутнього викладача фізичного виховання в закладах дизайн-освіти

Педагогічний коучинг – це студентоцентрична технологія навчання, що полягає у творчій взаємодії рівноправних учасників освітнього процесу. Цей процес спрямовується на виявлення та повноцінну реалізацію енергопотенціалу того, хто навчається, для досягнення ним високого освітньо-професійного, соціального, особистісного розвитку.

Енергопотенціал – це величина нашої здатності до творчих дій, що виявляються як гра сутнісних сил ества (виявлення функціональних тенденцій академічного, емоційного і практичного інтелектів).

Психомоторика – це комплекс свідомо керованих рухових дій, процес, узагальнюючий психіку з її руховим виразом – м'язовим рухом.

У закладах вищої дизайн-освіти здійснюється професійна підготовка майбутніх дизайнерів і художників декоративно-ужиткового мистецтва, які обдаровані художньо-образною уявою, надзвичайно тонким зоровим сприйманням естетичних вражень довкілля, майстерним відображенням архітектоніки (пластичної будови) людського тіла, фізіономіки людського обличчя.

Для цього креативного контингенту майбутніх фахівців дизайну необхідно застосовувати кваліфікаційно зорієнтовану технологію проєктно-творчої самодіяльності викладачів фізичного виховання, що ґрунтується на теоретичних засадах педагогічного дизайну.

Так, викладачам фізичного виховання закладів вищої дизайн-освіти доцільно пропонувати професійно-адаптивні фізичні вправи для художньо-естетично обдарованих студентів (вправи для поліпшення професійних функцій очей, рук, шиї); пантоміму з відображення пластики, що характерна для представників фауни; фізіогноміку обличчя з мімікою і жестами емоційних станів. Варто звернути увагу на східні вправи, що сприяють гармонізації сутнісних сил ества майбутніх митців: фізичної психічної, духовної. Особливо необхідні такі професійно-

адаптивні вправи для студентів, яких зарахували в спеціальну групу з фізичного виховання.

Професійно-адаптивні вправи для поліпшення функцій очей, рук, шиї майбутніх дизайнерів та етнодизайнерів (художників декоративно-прикладного мистецтва)

Денне світло і свіже повітря. Денне світло впливає на глибину різкості й на здатність чітко фокусувати зір. Перебування на світлі сприяє виробленню допаміну, який може потім вплинути на ріст очного яблука. Фізична активність посилює кровообіг, у результаті чого всі необхідні мікроелементи живлять сітківку й очний нерв, що сприяє збереженню зору майбутніх професійних дизайнерів і художників декоративно-ужиткового мистецтва (етнодизайнерів).

Натиски на повіки. Обережно доторкніться кінчиками пальців до повік і злегка притисніть, потримайте до 5 секунд, відпустіть. Виконуйте вправу від 5 до 10 разів.

Погляд зі сторони в сторону. Сядьте прямо та відведіть погляд вліво, затримайте погляд на декілька секунд, а потім подивіться направо, так само зафіксуйте погляд на декілька секунд. Виконуйте вправу 10 разів. Під час цієї вправи не затримуйте дихання та не забувайте моргати після кожного разу.

Здивування. Спробуйте відтворити здивований погляд. Розкрийте очі максимально широко, як тільки зможете, а потім міцно замружте очі. Повторіть 10 разів.

Малюйте геометричні фігури. Сядьте прямо. Сфокусуйтеся на вправі та почніть очима малювати геометричні фігури справа наліво, зліва направо. Намагайтеся намалювати від 2 до 5 геометричних фігур. Після кожної фігури моргайте. Виконайте вправу 5 разів.

Після виконаних вправ необхідно розслабити м'язи ока. Тому сядьте прямо та закрийте очі на декілька хвилин. Під час виконання цієї вправи можна медитувати. Тримайте очі закритими від 5 до 8 хвилин. Вправи необхідно виконувати від 2 до 4 разів на день.

Викладачі фізичного виховання недостатньо зорієнтовують студентів закладів вищої дизайн-освіти на вибіркові дисципліни з особистісно ціннісних видів спортивної діяльності, наприклад, з художньої гімнастики або аеробіки.

Аеробіка (ритмічна гімнастика) – це комплекс фізичних вправ (ходьба, біг, стрибки тощо), які виконують під музику – один із найпопулярніших видів оздоровчої фізичної культури. Зазвичай заняття з аеробіки відвідують з метою схуднення, покращення своєї статури. Однак істинні завдання аеробіки інші: розвиток витривалості, сили, координації, гнучкості. Схуднення та красива фігура – це наслідок загального зміцнення організму, перебування його на здоровий лад. Існує понад 200 систем аеробіки. Головні напрями в аеробіці розрізняють

між собою за: віковими особливостями тих, хто займається (аеробіка для дітей, підлітків, дорослих), рівнем підготовленості тих, хто займається (для початківців, програми для удосконалювання, для представників різних видів спорту тощо); застосуванням різних снарядів, наприклад, степ-платформ; використанням різних предметів: м'ячів, скакалки (короткої чи подовженої) тощо [6; 7] (рис. 5).

Рис. 5. Аеробіка футбольна і степ-аеробіка

Викладачі вибіркової дисципліни «Фітнес-аеробіка» спроможні забезпечити повноцінний розвиток психомоторики й енергопотенціалу майбутніх фахівців дизайну й етнодизайну в закладах вищої дизайн-освіти [8].

Навчальна програма з фізкультурно-спортивного напрямку «Фітнес-аеробіка». Програма спрямована на формування фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я вихованців, фізично розвиненої особистості, розвиток основних фізичних якостей і здібностей, підвищення рівня фізичної підготовленості вихованців, формування свідомого ставлення до здорового способу життя.

Тематичні блоки програми з фітнес-аеробіки забезпечують розвиток творчої компетентності майбутніх дизайнерів та етнодизайнерів, спрямованої на: набуття досвіду власної творчої діяльності, виявлення творчої ініціативи, художньо-образної уяви і фантазії, досягнення культурної самореалізації та духовного самовдосконалення.

Навчальний курс «Художня гімнастика» для вищих педагогічних навчальних закладів. Метою викладання навчальної дисципліни є професійна підготовка студентів факультету фізичного виховання педагогічного університету елементарних основ художньої гімнастики, необхідних для кваліфікованого проведення занять

фізичної культури з предметами та без предметів; опанування технікою виконання ключових рухових дій у поєднанні з музикою; набуття необхідних знань, умінь і навичок у проведенні вправ і складанні комбінацій. «Художня гімнастика» – це дисципліна, що забезпечує широку практичну підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності вчителя фізичної культури (рис. 6).

Рис. 6. Художня гімнастика як спортивно-мистецький синтез, де засобом художньої виразності є пластика тіла

У вітчизняній дизайн-освіті тематикою дипломних робіт майбутніх фахівців дизайну і декоративно-ужиткового мистецтва недостатньо передбачено художнє проектування спортивних костюмів, атрибутів особистісно значущих для студентів видів спорту чи емблем олімпійських ігор або спортивних реклам із залученням викладачів фізичного виховання як консультантів. Водночас спортивна дизайн-продукція, що має відношення до зарубіжної дизайн-освіти, активно розробляється студентами закладів дизайн-освіти. Наприклад, олімпіадам різних років присвячені праці італійських (рис. 7) та японських студентів (рис. 8).

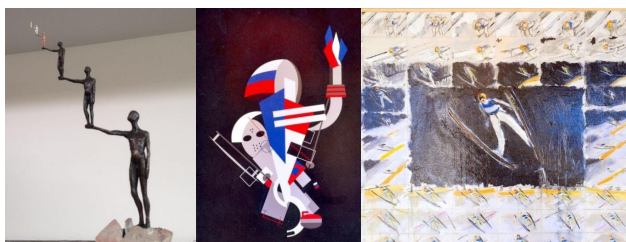

Рис. 7. Праці італійських студентів, що брали участь у конкурсі, організованому спільно Італійською Олімпійською Академією та Фондом Жуліо Онесті і присвяченому зимовій Олімпіаді

Рис. 8. Логотипи олімпійських ігор у Японії (1998, 2020)

Таким чином, з-поміж педагогічних компетентностей викладача фізичного виховання і футбольного тренера для наукового обґрунтування потрібно виокремити проблему застосування інноваційної *кваліфікаційно зорієнтованої проєктно-творчої компетентності*. Це здатність викладача до педагогічного коучингу і повноцінного виявлення енергопотенціалу та психомоторики студентів закладів спеціалізованої освіти, зокрема спортивної та мистецької. Для закладів вищої дизайн-освіти ефективною є кваліфікаційно зорієнтована технологія проєктно-творчої самодіяльності викладачів фізичного виховання і футбольних тренерів, що ґрунтується на теоретичних засадах педагогічного дизайну.

Використані літературні джерела

1. *Небесна І.* Як на Галичині з'явився футбол: копаний м'яч, дружини та мистецтво / І. Небесна. – URL: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/yak-na-galichini-zyavivsvya-futbol-kopaniy-myach-druzhini-ta-mistetstvo-10591854.html>.
2. *Святоцький Д.* Словник з інтелектуальної власності / Д. Святоцький. – URL: https://ukrreferat.com/chapters_book/pravo/svyatotskij-od-2000-intelektualna-vlasnist-slovník-dovidnik-tom-1-kniga.html.
3. *Тищенко В. П.* Педагогічний дизайн. Практична обдарованість. Естетична обдарованість / В. П. Тищенко // Енциклопедія освіти (2-ге вид.). – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1148 с.
4. *Гарднер Х.* Теорія множинного інтелекту / Х. Гарднер. – URL: <https://chemeducation.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/14/2019/1183.pdf>.
5. *Чорноштан А. Г.* Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання: автореф. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / А. Г. Чорноштан. – Луганськ, 2002. – 21 с.
6. *Бойко Г. Л.* Аеробіка – приємний шлях до краси і здоров'я / Г. Л. Бойко. – URL: <https://kpi.ua/1034-12>.
7. Навіщо футболістам «Волині» аеробіка. – URL: <https://www.volynnews.com/news/sport/navishcho-futbolistam-volyni-aerobika/>.
8. Навчальна програма з позашкільної освіти фізкультурно-спортивного напрямку «Фітнес-аеробіка». – URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/sport/71702/.

References

1. *Nebesna, I.* *Iak na Ghalychyni ziyavsvya futbol: kopanyi miach, družyny ta mystectvo* [How football appeared in Galicia: football, wives and art]. Retrieved from: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/yak-na-galichini-zyavivsvya-futbol-kopaniy-myach-druzhini-ta-mistetstvo-10591854.html>. [in Ukrainian].
2. *Svjatocjkyj, D.* *Slovník z intelektualnoji vlasnosti* [Dictionary of intellectual property]. Retrieved from: https://ukrreferat.com/chapters_book/pravo/svyatotskij-od-2000-intelektualna-vlasnist-slovník-dovidnik-tom-1-kniga.html. [in Ukrainian].

3. Tymenko, V. P. (2021). Pedagoghichnyj dyzajn. Praktychna obdarovanistj. Estetychna obdarovanistj [Pedagogical design. Practical giftedness. Aesthetic giftedness]. *Encyklopedija osvity – Encyclopedia of education (2nd ed.)*. Kyiv, 1148 p.

4. Ghardner, Kh. *Teorija mnozhynnogho intelektu [Theory of multiple intelligence]*. Retrieved from: <https://chemeducation.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/14/2019/1183.pdf>. [in Ukrainian].

5. Chornoshtan, A. H. (2002). Profesijna pidghotovka majbutnjogho vchytelja fizychnogho vykhovannja na osnovi moduljno-rejtyngovoji tekhnologhiji navchannja [Professional training of the future teacher of physical education based on the modular rating technology of education]: *Candidate's abstract*. Luhansk, 21 p.

6. Bojko, H. L. *Aerobika – pryjemnyi shliakh do krasj i zdorovia [Aerobics - a pleasant way to beauty and health]*. Retrieved from: <https://kpi.ua/1034-12>. [in Ukrainian].

7. *Navishho futbolistam «Volyni» aerobika [Why do Volyn football players do aerobics]*. Retrieved from: <https://www.volynnews.com/news/sport/navishcho-futbolistam-volyni-aerobika/>.

8. Navchaljna prohrama z pozashkiljnoji osvity fizkuljturno-sportyvnoho naprjamu «Fitnes-aerobika» [Training program for extracurricular education in the field of physical culture and sports «Fitness-aerobics»]. Retrieved from: http://osvita.ua/school/lessons_summary/sport/71702/. [in Ukrainian].

Bilianska Mariia, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Professional Education in Technology and Design at the Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, Ukraine

Tymenko Volodymyr, third (educational and scientific) level winner of Kyiv National University of Higher Education University of Technology and Design, Kyiv, Ukraine

PEDAGOGICAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF THE BODY-KINASTHETIC ABILITY OF STUDENTS OF DESIGN EDUCATION INSTITUTIONS

Summary.

The problem of professional orientation of physical education in institutions of design education is solved. The structure of pedagogical competence of a physical education teacher includes innovative components: pedagogical coaching, psychomotor skills, energy potential. Teachers are offered the use of design and creative activities (pedagogical design). Students focus on the choice of sports topics for theses. The expediency of advertising for students of elective disciplines in physical education is substantiated: "Fitness aerobics", "Rhythmic gymnastics" etc.

A teacher of physical education and a future football coach must be ready to apply a set of pedagogical competencies in institutions of higher education, and in particular, design education. In our opinion, in institutions of professional design education, the elective discipline "Art football" can be professionally oriented.

The teacher should have an idea of the synthesis of the specified methods of physical education in institutions of higher design education. Let's clarify the wording of the concept of "professional competence of a teacher of physical education in higher design education institutions". This is a complex of educational-educational, scientific-methodical, physical culture-rehabilitation, sports-mass, organizational-management types of professional-pedagogical activity and project-creative (designer-creative) self-activity.

Qualification-oriented project-creative competence is a teacher's ability to provide pedagogical coaching and fully identify the energy potential and psychomotor skills of students of specialized educational institutions, in particular sports and art. For institutions of higher design education, the qualification-oriented technology of project-creative self-activity of physical education teachers and football coaches, which is based on the theoretical principles of pedagogical design, is effective.

Keywords: pedagogical competence; pedagogical design; technology of amateur project.

Стаття надійшла до редколегії 27 квітня 2023 року